

«Εὐχαριστήρια 2003»

«Ὁ λόγος ὁ καλὸς»

Ἡ θεραπευτικὴ δύναμις του

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα μας
καὶ πολυσέβαστε πνευματικέ μας Πατέρα·
Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς·
Σεβαστοὶ Πατέρες καὶ ἀδελφοί·
Σεμνὴ τῶν Μοναστῶν χορεία·
Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῶ ἀδελφοί·

Α΄.

Με τὴν ἐλπίδα μου στὶς εὐχὲς καὶ τὶς προσευχὲς Σας, ἐπιτρέψατε, παρακαλῶ, στὴν ἀναξιότητά μου νὰ ἀναφερθῆ με πολὺ συντομία καὶ με τρόπο λιτὸ καὶ ἀπλὸ στὸ θέμα τῆς ἀποψινῆς μας Συνάξεως.

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἐπεκταθῶ, διότι ὁ μόνος ἀρμόδιος καὶ κατ' ἐξοχὴν Διδάσκαλος καὶ Ὁδηγὸς μας στὸ γνήσιο Ἐκκλησιαστικὸ ἦθος εἶναι ὁ Ἐπίσκοπός μας· ἡ ζῶσα αὐτὴ εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, στὸ πρόσωπο τοῦ ὁποίου ἐνσαρκώνεται ἡ Τοπικὴ Ἐκκλησία μας.

Ἐπικαλούμενος λοιπὸν τὴν ἐνίσχυσι καὶ καθοδήγησι τῆς Παναγίας Μητέρας μας καὶ τῶν τιμωμένων Ἁγίων μας Κυπριανοῦ καὶ Ἰουστίνης, κυριολεκτικὰ θὰ ἀποτολμήσω, καὶ τοῦτο δειλὰ – δειλά, νὰ ἐκθέσω τόσα μόνο, ὅσα εἶναι ἀναγκαῖα γιὰ μία βραχεῖα εἰσαγωγὴ στὴν ἀξία καὶ τὴν θεραπευτικὴ δύναμι τοῦ λόγου τοῦ καλοῦ.

Καὶ ταπεινὴ εὐχὴ καὶ προσδοκία μας εἶναι ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας, με τὸν πράγματι χαρισματικὸ λόγο του, νὰ ἀναπτύξη, ἐν καιρῶ εὐθέτῳ, εἰς πλάτος καὶ βάθος ἓνα τόσο σημαντικὸ καὶ σωτηριῶδες ζήτημα.

Πρὸς τὸ παρόν, ἄς μᾶς ἐπιτρέψη ὁ πνευματικὸς μας Πατέρας, τὸν παρακαλοῦμε, νὰ ρίψουμε ἓνα μικρὸ σπόρο στὶς καρδιὲς τῶν καλοπροαιρέτων ἐν Χριστῶ ἀδελφῶν μας· ἓναν σπόρο, ὁ ὁποῖος

κυριολεκτικά είναι ιδικός του, ἐφ' ὅσον πρῶτος ἐκεῖνος τὸν ἔσπειρε στὶς καρδιές μας καὶ ἀπέδωσε σὲ ἄλλους «*τριάκοντα*», σὲ ἄλλους «*ἑξήκοντα*» καὶ σὲ ἄλλους «*ἑκατόν*»¹.

Ἄλλωστε, ἐξ αἰτίας αὐτῆς τῆς πλούσιας συγκομιδῆς, ἐπιλέξαμε καὶ τὸ θέμα αὐτὸ ἐφέτος· ἐπιθυμούσαμε νὰ ἐκφράσουμε πρωτίστως τὴν εὐγνωμοσύνη μας στὸ πρόσωπό Του, γιὰ τὶς εὐεργετικὲς ἐπιδράσεις τοῦ καλοῦ λόγου τοῦ στὶς καρδιές μας.

Β'.

Ἄς προσεγγίσουμε λοιπὸν τὸ ὥραϊο καὶ συγχρόνως βαθὺ αὐτὸ θέμα μὲ ἓνα ἀπὸ τὰ πλέον ζωντανὰ παραδείγματα τῆς Παραδόσεώς μας, τὸ ὁποῖο μᾶς γεμίζει κατάνυξι καὶ μαρτυρεῖ μὲ τρόπο ἄμεσο γιὰ τὴν ἀξία τοῦ λόγου τοῦ καλοῦ καὶ τὴν θεραπευτικὴ δύναμί του.

«Κάποτε ὁ Ἀββᾶς Μακάριος ὁ Αἰγύπτιος μαζί μὲ τὸν ὑποτακτικό του ἀνέβαιναν ἀπὸ τὴν Σκήτη τῆς Αἰγύπτου στὸ Ὅρος τῆς Νιτρίας.

Σὰν πλησίαζαν στὸν προορισμό τους, εἶπε στὸν μαθητὴ του νὰ προπορευθῆ. Ὁ ὑποτακτικός, καθὼς προχωροῦσε, συνάντησε ἓναν εἰδωλολάτρη... Ἦταν ἱερέας καὶ περπατοῦσε βιαστικά, κρατώντας ἓνα ξύλο.

– Αἶ, σατανᾶ, ποῦ τρέχεις;... τοῦ φώναξε ἀπερίσκεπτα ὁ καλόγερος.

Τότε ἐκεῖνος ἐθύμωσε τόσο πολὺ, ὥστε στράφηκε ἐναντίον τοῦ Μοναχοῦ καὶ τὸν ἐκτύπησε ἀδυσώπητα... Τελικά, τὸν ἄφησε μισοπεθαμένο... Κατόπιν, πῆρε τὸ ξύλο καὶ ἔσπυσε νὰ ἀπομακρυνθῆ...

Μετὰ ἀπὸ λίγο, τὸν εἶδε ὁ Ἀββᾶς Μακάριος... Ἀμέσως, ἄρχισε νὰ τὸν εὐχεται μὲ βαθειὰ καλωσύνη:

– Ὁ Θεὸς νὰ σὲ εὐλογῆ, προκομμένε ἄνθρωπε!... Νὰ εἶσαι καλὰ ἄνθρωπε τοῦ μόχθου!... Εἶθε νὰ σωθῆς!... Νὰ σωθῆς!...

Ὁ εἰδωλολάτρης ἐσάστισε... Πλησίασε τὸν Ὅσιο καὶ τὸν ἐρώτησε:

– Τί καλὸ εἶδες σὲ μένα, Ἀββᾶ, καὶ μοῦ εὐχέσαι νὰ σωθῶ;...

– Σὲ βλέπω νὰ μοχθῆς καὶ νὰ τρέχῃς..., τοῦ ἀπάντησε ὁ Ὅσιος. ...Καὶ δὲν γνωρίζεις, εὐλογημένε, ὅτι σὰ χαμένα κοπιᾶζεις...

– Μαλάκωσε καὶ γλύκανε ἡ ψυχὴ μου ἀπὸ τὸν χαιρετισμὸ σου..., εἶπε ἡρεμὸς πιά ὁ ἱερέας τῶν εἰδώλων... Κατάλαβα ὅτι εἶσαι ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ... Κάποιος ἄλλος ὅμως, ἄθλιος καλόγερος, μὲ ἔβρισε ὅταν πρὶν ἀπὸ λίγο μὲ συνάντησε... Κι ἐγὼ ὅμως τὸν ἐσυγύρισα καλά... Τὸν ἄφησα μισοπεθαμένο ἀπὸ τὰ κτυπήματα...

Καὶ ἀμέσως, πέφτει σὰ πόδια τοῦ Ἀββᾶ Μακαρίου, τὰ ἀγκαλιάζει καὶ τοῦ λέει:

– Ἄν δὲν μὲ κάνης Μοναχό, δὲν θὰ σὲ ἀφήσω νὰ φύγῃς!...

Ὁ Ὅσιος τὸν ἀνεσήκωσε καὶ πῆγαν μαζὶ ἐκεῖ ποῦ ἦταν κατάκοιτος ὁ μαθητὴς του... Τὸν ἐσήκωσαν καὶ τὸν μετέφεραν στὴν Ἐκκλησίᾳ τοῦ Ὁρους τῆς Νιτρίας...

Ὅταν οἱ Μοναχοὶ εἶδαν τὸν εἰδωλολάτρη ἱερέα μαζὶ μὲ τὸν Ἀββᾶ, κατεπλάγησαν!...

Τελικά, ἀφοῦ τὸν ἐβάπτισαν, τὸν ἔκαναν Μοναχὸ καὶ ἐξ αἰτίας του πολλοὶ εἰδωλολάτρες ἔγιναν Χριστιανοί.

Καὶ ἔλεγε λοιπὸν ὁ Ἀββᾶς Μακάριος: ὁ λόγος ὁ κακὸς καὶ τὸν καλὸ τὸν κάνει κακό... Ἐνῶ ὁ λόγος ὁ καλὸς καὶ τὸν κακὸ τὸν μεταβάλλει σὲ καλό...

Ὁ λόγος ὁ κακὸς καὶ τοὺς καλοὺς ποιεῖ κακοὺς· καὶ ὁ καλὸς λόγος καὶ τοὺς κακοὺς ποιεῖ καλοὺς»².

* * *

Μία πρώτη παρατήρησι, ἡ ὁποία νομίζω ὅτι ἐκφράζει τὴν γενικὴ αἴσθησι, εἶναι ὅτι στὴν κατανυκτικὴ αὐτὴ διήγησι κυριαρχοῦν οἱ πολὺ ἔντονες ἀντιθέσεις:

ὁ λόγος τοῦ ἀπερίσκεπτου ὑποτακτικοῦ καὶ ὁ λόγος τοῦ ὄριμου Γέροντος· ὁ λόγος ὁ κακὸς καὶ ὁ λόγος ὁ καλός· ὁ λόγος ὁ ἀπαξιωτικὸς καὶ ὁ λόγος τῆς ἀποδοχῆς· ὁ λόγος ποὺ ἐξαγριώνει καὶ ὁ λόγος ποὺ ἐξημερώνει· ὁ λόγος ποὺ σκοτίζει τὸν ἄλλο καὶ ὁ λόγος ποὺ φωτίζει αὐτόν.

Ἄρα γε, ὁ λόγος καθ' ἑαυτὸν ἔχει τέτοιες ιδιότητες; Διαθέτει ὁ λόγος τέτοιες δυνάμεις καὶ μάλιστα ταυτόχρονα ἀντιθετικές; Τί εἶναι, τέλος πάντων, αὐτὸς ὁ λόγος; Ποιό μυστήριο κρύβει;

Στὰ ἐρωτήματα αὐτὰ θὰ μπορούσε βεβαίως νὰ δώση βαθυστόχαστες ἀπαντήσεις ἡ Ψυχολογία³· αὐτὸ ὅμως τοῦτο τὸ γεγονός, αὐτὸ τὸ μικρὸ δράμα τῆς αἰγυπτιακῆς ἐρήμου, μᾶς ὑποχρεώνει νὰ δώσουμε ἀπαντήσεις ἄλλης τάξεως.

Ἄς ἐμβαθύνουμε λοιπόν, μὲ τὴν εὐλογία τῶν Ὁσίων Πατέρων.

Ἐν πρώτοις, διαπιστώνουμε ὅτι ὁ εἰδωολάτρης ἱερέας ἀναγνώρισε ἀμέσως στὸ πρόσωπο τοῦ Ἀββᾶ Μακαρίου τὸν γνήσιο ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ· ἐνῶ στὸ πρόσωπο τοῦ μαθητοῦ τὸν κατ' ἐπίφασιν ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ.

Δηλαδή, ἡ ἀποτελεσματικότητα τοῦ λόγου φαίνεται, ὅτι ἐξαρτᾶται ἄμεσα ἀπὸ τὴν πνευματικὴ κατάστασι τῆς καρδιᾶς τοῦ ἀνθρώπου.

Πράγματι· ἂν ὁ λόγος μας πηγάζῃ ἀπὸ μία καρδιά, στὴν ὁποία κατοικεῖ καὶ ἀναπαύεται ὁ ἐνσαρκωμένος Λόγος τοῦ Θεοῦ, τότε ὁ λόγος μας γίνεται φορέας καὶ ὄχημα τῆς φωτιστικῆς καὶ εἰρηνοποιοῦ Χάριτος τοῦ Θεοῦ.

Καὶ ἀντιθέτως, ἂν ὁ λόγος μας ἐκπορεύεται ἀπὸ μία ὑπαρξι κυριευμένη ἀπὸ τὴν ἐνέργεια τῶν σκοτεινῶν παθῶν, τότε ὁ λόγος μας μεταφέρει στοὺς ἄλλους τὸν ζόφο καὶ τὴν ταραχὴ τῶν πονηρῶν πνευμάτων.

Ἐπομένως, εἶναι δυνατὸν νὰ καταλήξουμε σὲ ἓνα πρῶτο καὶ βασικὸ συμπέρασμα: ὁ Ὁσιος Μακάριος, ὅταν μὲ τὸν λόγο τὸν καλὸ μετέστρεψε τὸν εἰδωολάτρη, δὲν ἐφάρμοσε μία τεχνικὴ, μία ἀλιευτικὴ τρόπον τινὰ μέθοδο· ἀλλά, ἐξέφρασε ἀβίαστα τὸ ξεχείλισμα τῆς καρδιᾶς του, ἡ ὁποία ἦταν πλημμυρισμένη ἀπὸ τὴν Χάρι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ μας.

Γ'.

Ἄς μεταφερθοῦμε ὅμως τώρα στὶς φτωχογειτονιὲς τῆς Ἀθήνας, ὅταν στὶς ἀρχὲς τοῦ προηγουμένου αἰῶνος ἡ εὐλογημένη παρουσία τοῦ παπα-Νικόλα τοῦ Πλανᾶ σκόρπιζε Ἐλπίδα καὶ Ἁγιότητα.

Ὁ Ἅγιος αὐτὸς Ἱερέας τοῦ Ὑψίστου ἐπισκεπτόταν πολὺ συχνὰ μία οἰκογένεια, ἡ ὁποία εἶχε ἐνοικιάσει τὸν χώρο τῆς αὐλῆς της σὲ ἓναν τσαγγάρη.

Αὐτὸς ὁ δυστυχὴς ἦταν ἄθεος καὶ σημαῖνον στέλεχος τοῦ κομμουνιστικοῦ κινήματος.

Διηγείται ἡ ἀείμνηστος γερόντισσα Μάρθα, μαθήτρια τοῦ παπα-Νικόλα:

«Τὸ μῖσος του πρὸς ὅλους, καὶ ἐξαιρετικῶς πρὸς τοὺς ἱερεῖς, δὲν εἶχε ὅρια. Ἐκεῖ πού εἰργάζετο παραληροῦσε μονολογῶν, ἀπὸ τοῦ θ' ἀρχίσῃ μὲ τὴν παρέα του νὰ σφάζουν τοὺς παππάδες.

Καὶ ἔλεγε: “Πρῶτα - πρῶτα, θὰ σφάζουμε τοὺς παππάδες τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς”. Καὶ ἔλεγε συνέχεια καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους».

Ὁ εὐλογημένος παπα-Νικόλας, μὲ τὴν χαρακτηριστικὴ καλωσύνη του, τὸν ἐπλησίασε καὶ τοῦ εἶπε: *«Καλησπέρα, παιδί μου»...*

«Ἐκεῖνος, χωρὶς νὰ σηκώσῃ τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὴν δουλειά του, κάτι μουρμούρισε.

Τὸ ἄλλο Σάββατο πῆγε πάλι ὁ Παπποῦς: “Καλησπέρα, Λουκᾶ μου”. Ἐκεῖνος τοῦ ἀπήντησε: “Καλησπέρα”, καὶ πάλι χωρὶς νὰ σηκώσῃ τὸ κεφάλι του.

Εἰς τρίτην ἐπίσκεψιν, τοῦ λέγει πάλιν ὁ Παπποῦς: “Καλησπέρα, Λουκᾶ μου, τί κάνεις, παιδί μου;”. Ἐδέησε νὰ πῆ: “Καλά, παπποῦ”.

Συνέχεια ὁ Παπποῦς νὰ τὸν ἐπισκέπτεται ἐκεῖ πού δούλευε, ὡς που ἔσπασε ὁ πάγος.

Σηκώνεται ἀπὸ τὴ δουλειά του, τοῦ ἀσπάζεται μὲ σεβασμὸ τὸ χέρι» καὶ ἀπευθυνόμενος σὲ ὅσους ἀκολουθοῦσαν τὸν ἅγιο Ἱερέα, δηλώνει:

«“Ὅταν θὰ σκοτώσουν τοὺς παππάδες ἐγὼ θὰ πῶ γιὰ τὸν παπα-

Νικόλα νὰ μὴ τὸν σκοτώσουν. Καὶ ὄχι μόνον θὰ εἰπῶ, ἀλλὰ θὰ τὸν περιφρουρήσω”.

Κατόπιν, ὅταν ἤρχετο ὁ Παππούς, ἔσπευδε αὐτὸς νὰ τὸν συναντᾷ, καὶ νὰ τοῦ φιλή τὸ χέρι».

Ἄξιζει νὰ σημειωθῆ, ὅτι ὁ ἀγαθώτατος παπα-Νικόλας

«οὔτε ἤξερε τὰς προθέσεις τοῦ τσαγγάρη, οὔτε ἀπὸ κομμουνισμὸ εἶχε ἰδέαν, οὔτε καὶ τὴν μεταβολὴν τοῦ κατάλαβε – ἔτσι νομίζουμε ἐμεῖς. Ποιὸς ξέρει πῶς ἔβλεπε αὐτὸς μὲ τὸ διορατικὸν τῆς ψυχῆς του.

Λοιπόν, ὁ κομμουνιστῆς αὐτός, ὅσα κηρύγματα καὶ ἂν ἄκουε, καὶ ὅσας συμβουλὰς νὰ τοῦ ἔλεγον, τίποτε ἀπ’ αὐτὰ δὲν θὰ μπορούσε νὰ ἐπιδράσῃ εἰς τὴν πεπωρωμένην ψυχὴν του, ὅσον ἢ ἀγαθότης τοῦ πολιοῦ αὐτοῦ γεροντάκου, μὲ τὸ νὰ τὸν ἐπισκέπτεται ὀρθίος κάθε φορά, ἀδιαφορῶν ἂν αὐτὸς κατ’ ἀρχὴν τὸν περιφρονοῦσε».

Ἡ κατάληξις ὅμως τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς ἦταν ἀκόμη πῶς σημαντική.

«Μὲ τὴν εὐχούλα τοῦ Παππούλη ὁ τσαγγάρης μετενόησε. Καὶ ὅταν σὲ λίγο καιρὸ ἀρρώστησε μὲ μίαν ἀσθένειαν (παράλυσιν τῶν κάτω ἄκρων τῶν ποδῶν του) καὶ ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν 30 ἐτῶν, ἐκοιμήθη ὡς καλὸς Χριστιανὸς καὶ βεβαίως χωρὶς νὰ... σκοτώσῃ κανένα.

Αὐτὴ τὴν ἐπίδρασιν εἶχε ἡ φυσιογνωμία τοῦ Παπποῦ εἰς ὅσους τὸν ἐγνώριζαν. Καὶ γι’ αὐτὸ δὲν εἶχε ἐχθρὸν κανένα. Μόνον τὸν σατανᾶ, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν ἐξεμηδένιζε διὰ τῆς χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πὺ εἶχε ἐγκατασταθῆ εἰς τὴν ψυχὴν του»⁴.

* * *

Στὴν κατανυκτικὴ αὐτὴ διήγησι, βλέπουμε πάλι τὴν οὐσίαν καὶ τὴν πηγὴ τῆς θεραπευτικῆς δυνάμεως τοῦ λόγου τοῦ καλοῦ: ἡ Χάρις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶχε ἐγκατασταθῆ στὴν καρδιὰ τοῦ εὐλογημένου παπα-Νικόλα καὶ ἔδινε φωτιστικὴ καὶ εἰρηνοποιὸ δύναμι στὸν λόγο του.

Ἄς ἐμβαθύνουμε ὅμως περισσότερο.

Ὁ παπα-Νικόλας, μὲ τὸ νὰ ἔχη στὴν καρδιά του τὸν Θεὸ τῆς Ἀγάπης, δὲν ἔβλεπε στὸν δυστυχισμένο τσαγγάρη «κάτι ἀσήμαντο καὶ περιφρονητέο»⁵. ἀλλὰ, στὸ πρόσωπό του ἔβλεπε αὐτὴν τὴν ἴδια τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, ἢ ὁποία ἔπρεπε νὰ ἀντιμετωπισθῆ «μὲ σεβασμό, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν περιστατικὴ κατάντια του»⁵.

Αὐτὴ ἡ βαθεὶα καὶ θεμελιώδης εὐαγγελικὴ ἀλήθεια μᾶς βοηθεῖ νὰ καταλήξουμε στὸ δεῦτερο βασικὸ συμπέρασμά μας:

«Ὅποιαδήποτε καὶ ἂν εἶναι ἡ κατάντια ἑνὸς ἀνθρώπου ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένει ἡ εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἐκεῖνος»⁵, ὁ ὁποῖος ἐξαγοράσθηκε μὲ τὸ ἀνεκτίμητο Αἷμα τοῦ Σωτῆρος μας Χριστοῦ.

Ἐπομένως, ἡ στάσις μας ἀπέναντί του δὲν πρέπει νὰ εἶναι τυπικὴ ἢ ἀνεκτικὴ, οὔτε νὰ ἐκφράζη ἀπλῶς μία δεοντολογία· ἀλλὰ, νὰ εἶναι πρωτίστως στάσις σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης χριστοκεντρικῆς.

Ἐν κατακλείδι: ὀφείλουμε νὰ συνειδητοποιήσουμε, ὅτι ἡ ἀποτελεσματικότητά τοῦ λόγου μας πρὸς τὸν ἄλλον «εἶναι πάντοτε ἀνάλογη τοῦ ποσοστοῦ τῆς γνήσιας ἀγάπης γιὰ τὸν συνάνθρωπο ποὺ φωλιάζει στὴν καρδιά»⁶ μας.

* * *

Προκειμένου ὅμως νὰ παραμείνω πιστὸς στὴν ὑπόσχεσί μου «γιὰ μία βραχεῖα εἰσαγωγή» στὸ θέμα μας, θὰ κατακλείσω τὶς πενιχρὲς σκέψεις μου μὲ μία ἀκόμη καταλυτικὴ διήγησι καὶ ἓνα τρίτο τελικὸ συμπέρασμα.

«Μᾶς λέγει ἡ Παράδοσις, ὅτι ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Ἰάκωβος, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου, τὴν ὥρα ποὺ ὠδηγεῖτο στὸ Μαρτύριο, συνάντησε στὸν δρόμο ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος τὸν εἶχε καταδώσει.

Τὸν ἐσταμάτησε, τὸν ἐφίλησε ἐγκάρδια καὶ τοῦ εἶπε:

– Ἄς ἔχης τὴν εἰρήνην τοῦ Θεοῦ, ἀδελφέ μου!... Ὁ Κύριος νὰ σὲ εὐλογῇ!...

Βλέποντας ἐκεῖνος τόση ἀνεξικακία, ἐθαύμασε κι ἐφώναξε μὲ ἐνθουσιασμό:

– Χριστιανὸς εἶμαι ἀπὸ σήμερα κι ἐγώ!...

Ὑστερα ἀπὸ τὴν ὁμολογία αὐτή, ἀποκεφαλίστηκε μαζὶ μὲ τὸν Ἀπόστολο»⁷.

* * *

Στὸ θαυμαστὸ αὐτὸ γεγονὸς διαπιστώνουμε ἐν πρώτοις τὴν ἐκφρασι μιᾶς ἀγάπης ὄντως θεϊκῆς· ὅταν ἓνας ἄνθρωπος διαθέτῃ τέτοια ἀνεξικακία, ὥστε νὰ ἀγαπᾷ τὸν ἐχθρὸ του καὶ νὰ τὸν εὐχεται ἐγκάρδια, τότε αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος εἶναι βεβαίως κατὰ χάριν Θεός.

Κατόπιν, διαπιστώνουμε ὅτι ὁ λόγος ὁ καλός, ὁ ὁποῖος ἐκπορεύεται ἀπὸ τὴν θεϊκὴ πλεον αὐτῆ ἀγάπῃ, εἶναι τέτοιας καὶ τόσης ἰσχύος, ὥστε ὄχι μόνο θεραπεύει καὶ μεταμορφώνει τὸν ἄλλον, ἀλλὰ τὸν ὀδηγεῖ καὶ στὸ Μαρτύριο χάριν τοῦ Χριστοῦ.

Ἄρά γε, πόσο ἀπέχουμε ἀπὸ μία τόσο γνήσια, τόσο ὑψηλή, τόσο θεϊκὴ ἀγάπῃ, ὅταν ἡ καρδιά μας ταράσσεται καὶ σκοτεινιάζῃ, ἐπειδὴ κάποιος ἔθιξε τὸ εἶδωλο τοῦ ἑαυτοῦ μας; ὅταν ἡ γλῶσσα μας ἐκτινάσσεται γιὰ νὰ συντρίψῃ τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦ ἀδελφοῦ μας, τῆς εἰκόνας αὐτῆς τοῦ Θεοῦ;

* * *

Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα μας
καὶ πολυσέβαστε πνευματικέ μας Πατέρα·

Σᾶς εὐχαριστοῦμε καὶ πάλι, διότι ὁ λόγος ὁ καλὸς δὲν ἔπαυσε ποτὲ νὰ ρέῃ ἀπὸ τὴν καλὴ καρδιά Σας καὶ νὰ ἀρδεύῃ τὶς ἰδικές μας, ὀλιγώτερο ἢ περισσότερο, ἄγονες καρδιές.

Εἴμεθα μάρτυρες τῶν ἀναριθμῶν θαυμάτων, τὰ ὁποῖα ἔχει ἐπιτελέσει ἡ θεία Χάρις διὰ μέσου τοῦ λόγου τοῦ καλοῦ τῆς ἀγάπης Σας· μιᾶς ἀγάπης ποὺ εἶναι ἐγκαταστημένη μέσα Σας· ξεχειλίζει ἀβίαστα ἀπὸ μέσα Σας· καὶ δίνει στὸν λόγο Σας δύναμι θεραπευτικὴ, μεταμορφωτικὴ καὶ φωτιστικὴ.

Ἄς μᾶς ἐπιτρέψετε, χριστοπόθητε πνευματικέ μας Πατέρα, νὰ Σᾶς εὐχηθοῦμε ἐγκάρδια ἐπὶ τῇ ὀνομαστικῇ Σας ἑορτῇ, καὶ ἔτσι νὰ κατακλείσουμε τὴν ἄτεχνη αὐτὴ Ὅμιλία μας:

Ἡ Ἄχραντος Θεοτόκος καὶ οἱ Ἅγιοι Προστάτες τῆς Μονῆς μας νὰ Σᾶς διατηροῦν «σῶον, ἔντιμον, ὑγιᾶ καὶ μακροημερεύοντα» ἀλλὰ, καὶ ἀδιαλείπτως ρέοντα τὸν λόγον τὸν καλόν, γιὰ τὴν ἐν Χριστῶ οἰκοδομῇ, μεταμόρφωσι καὶ σωτηρίᾳ τοῦ λογικοῦ Ποιμνίου Σας! Ἀμήν.

6.10.2003 ἐκ.ἡμ.

-
1. Πρβλ. Ματθ. ιγ' 8· Μάρκ. δ' 8.
 2. Τὸ Γεροντικόν, σελ. 71αβ, Τοῦ Ἀββᾶ Μακαρίου τοῦ Αἰγυπτίου, λθ', ἐκδόσεις «ΑΣΤΗΡ», Ἀθήναι 1961, Ἀπλοποιήσις.
 3. Βλ. Παπα-Φιλοθέου Φάρου, Ὁ Διάλογος – Ἀρχές καὶ Μέθοδοι, ἐκδόσεις «ΑΚΡΙΤΑΣ», Ἀθήνα 1983. «Τὸ πόνημα βασίζεται προπαντὸς καὶ κυρίως στὴν ἄμεση ψυχοθεραπευτικὴ, ποιμαντικὴ καὶ διδακτικὴ πείρα τοῦ συγγραφέα του, καθὼς ἐπίσης σὲ μερικὰ ἀπλὰ κείμενα ποὺ ἀποδείχτηκαν εὐχρηστα σ' αὐτὸν καὶ στοὺς μαθητὲς του», ἓνα ἐκ τῶν ὁποίων – τὸ βασικώτερο – εἶναι τὸ γεγονός μετὰ τὸν Ἀββᾶ Μακάριο.
 4. Μάρθας Μοναχῆς (+), Ὁ Παπα-Νικόλας Πλανᾶς, σελ. 62-63, § μβ'. Τὸ ἐξημερωθὲν θηρίον, ἐκδόσεις «ΑΣΤΗΡ», Ἀθήναι 1967.
 5. Πρβλ. Παπα-Φιλοθέου Φάρου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 17.
 6. Πρβλ. Παπα-Φιλοθέου Φάρου, ἐνθ' ἄνωτ., σελ. 57.
 7. Πρβλ. Καθηγουμένης Θεοδώρας Χαμπάκη, Γεροντικόν, σελ. 43-44, ἔκδοσις Ζ', Ἀδελφότητος «Λυδία», Θεσσαλονίκη 1989.
 - ◆ Τὸ πρωτότυπον τῆς διηγήσεως: Ἱεροῦ Ἀντιόχου Πανδέκτου, ΡΓ τ. 89, στλ. 1796Β, Λόγος ΡΙ. Ἐπίσης: Εὐεργετινὸς τ. Β', Ὑπόθεσις ΛΖ', § 10.